

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๕๐๖.๔/๒๗๖๖๒

กรมบัญชีกลาง

ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๕๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอรื้อแนวทางปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ กรณีการแพร่ระบาดของปลาหมอคางคกดำ
เรียน อธิบดีกรมประมง

อ้างถึง หนังสือกรมประมง ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๕๐๖.๔/๖๐๓๒ ลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึงแจ้งว่า ได้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดของปลาหมอคางคกดำ ซึ่งเป็นชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ในพื้นที่ตำบลคลองโคน อำเภอเมืองสมุทรสงคราม จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน มีการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น ในพื้นที่ ๑๓ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ ในแหล่งธรรมชาติ การประกอบอาชีพของชาวประมงและเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากปัญหาดังกล่าว กรมประมงได้ดำเนินการแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่องเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้จัดทำ โครงการรับซื้อปลาหมอคางคกดำในพื้นที่จังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดเพชรบุรี เพื่อนำไปทำปุ๋ยหมักชีวภาพ และประสานจังหวัดให้จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อปลาผู้ล่า (ปลากะพงขาว ปลาอังก) ปล่อยลงในแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยใช้งบประมาณของกรมประมงและงบประมาณของจังหวัดซึ่งก็สามารถควบคุมการแพร่ระบาดได้ระดับหนึ่ง จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดินแจ้งว่า การจัดสรรงบประมาณในการจัดหาพันธุ์ปลาผู้ล่า เป็นภารกิจของกรมประมง ทำให้จังหวัดงดการจัดสรรงบประมาณ ส่งผลให้เกิดปัญหาการแพร่ระบาดเพิ่มขึ้น อีกครั้ง กรมประมงยังมีมาตรการอื่น ๆ มาดำเนินการเพื่อกำจัดปลาหมอคางคกดำ ได้แก่ ๑) การควบคุม และกำจัดปลาหมอคางคกดำในแหล่งน้ำทุกแห่งที่พบการระบาด เช่น การออกประกาศกระทรวงเกษตร และสหกรณ์ ในการผ่อนผันการใช้เครื่องมือผิดกฎหมายในการกำจัดปลาหมอคางคกดำ ๒) การกำจัดปลาหมอคางคกดำ ในแหล่งน้ำธรรมชาติ จัดหางบประมาณในการจัดซื้อปลาผู้ล่าปล่อยลงในแหล่งน้ำที่มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่อง ๓) การนำปลาหมอคางคกดำที่กำจัดออกจากระบบนิเวศไปใช้ประโยชน์ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากปลาหมอคางคกดำ มาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น ข้าวเกรียบ น้ำปลา ปลาเค็มหวาน ปลาต้ม เป็นต้น ๔) การสำรวจและเฝ้าระวัง การแพร่กระจายของประชากรปลาหมอคางคกดำในพื้นที่เขตกันชน ๕) สร้างความรู้ ความตระหนัก และการมีส่วนร่วม ในการกำจัดปลาหมอคางคกดำผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น ประชาสัมพันธ์จังหวัด วิทยุกระจายเสียงชุมชน เว็บไซต์ สื่อออนไลน์ต่าง ๆ ๖) เอกสารวิชาการการแพร่กระจายและขอบเขตการรุกรานของปลาหมอคางคกดำ (*Sarotherodon melanotheron* Ruppell, 1852) ในพื้นที่ชายฝั่งและพื้นที่ใกล้เคียง แต่เนื่องจากปลาชนิดนี้เป็นปลาที่มีการแพร่ขยายพันธุ์อย่างรวดเร็วทนต่อสภาพแวดล้อมและสามารถเจริญเติบโตอยู่ได้ทั้งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม ทำให้ยังคงเกิดการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างและรุนแรงขึ้น สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้รับเรื่องร้องเรียนจากตัวแทนกลุ่มประชาชนคนรักแม่กลอง เรื่อง สิทธิชุมชนเพื่อขอให้ยกระดับการแก้ไขปัญหา การระบาดของปลาหมอคางคกดำส่งผลกระทบต่อนิเวศและประมงชายฝั่งในพื้นที่ภาคกลางบริเวณอ่าวตัว ก (กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และจังหวัดฉะเชิงเทรา) เป็นภัยพิบัติ และคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เชิญประชุมตัวแทนภาคประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๗ ณ ศาลากลางจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีผู้แทน จากกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยชี้แจงว่า พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒

ระเบียบ ...

ระเบียบดังกล่าววางหลักเกณฑ์การช่วยเหลือระยะเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม ไม่ได้มุ่งหมายให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ใด ซึ่งมีสาระสำคัญในการพิจารณาว่าจะต้องเป็นเหตุที่เกิดเป็นปัจจุบันทันด่วน หากไม่ป้องกันหรือจัดการจะส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง ส่วนการระบอบของปลาหมอคางค้ำถือเป็นภัยที่เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาพอสมควร และมีกรมประมงเป็นหน่วยที่ดูแลอยู่แล้ว จึงเห็นควรดำเนินการตามระเบียบอื่น แต่หากกรมประมงมีความเห็นว่า การยับยั้งและกำจัดปลาหมอคางค้ำไม่สามารถดำเนินการโดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งและเข้าข่ายว่า เป็นกรณีเร่งด่วนประชาชนในพื้นที่เครือข่ายชุมชนไม่สามารถป้องกันหรือแก้ไขได้ด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากเหตุที่เกิดว่า กรมประมงมีข้อจำกัด และต้องใช้ระเบียบหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ กรมประมงจึงขอหารือว่ากรณีดังกล่าวเข้าข่ายเป็นภัยพิบัติหรือไม่ และสามารถให้ความช่วยเหลือตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๘ ให้ส่วนราชการมีวงเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินในการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติในระหว่างที่ยังไม่ได้รับเงินงบประมาณรายจ่าย ดังนี้ (๘) สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดแห่งละ ๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้หรือไม่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กรมบัญชีกลางพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ มีวัตถุประสงค์บรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของผู้ประสบภัยพิบัติกรณีเร่งด่วนตามความจำเป็นและเหมาะสม โดยมีได้มุ่งหมายที่จะชดใช้ความเสียหายให้แก่ผู้ใด และระเบียบกระทรวงการคลังฯ ข้อ ๕ กำหนดนิยาม “ภัยพิบัติ” หมายความว่า สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ... ตลอดจนภัยอื่น ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติ หรือมีบุคคล หรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชนหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชน กรณีที่จะถือว่าเป็นภัยพิบัติตามนัยแห่งระเบียบกระทรวงการคลังฯ นั้น ได้มีการกำหนดไว้อย่างกว้างขวางเพื่อให้ครอบคลุมสถานการณ์หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นนอกเหนือจากเหตุการณ์ตามที่ระบุไว้ ดังนั้น กรณีตามข้อหารือ หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า กรณีที่การแพร่ระบาดของปลาหมอคางค้ำก่อให้เกิดความเสียหายแก่สัตว์น้ำของชาวประมงและเกษตรกรผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจำเป็นต้องรีบแก้ไขโดยฉับพลัน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนเฉพาะหน้าของเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติ จังหวัดยอ่อมสามารถใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติดังกล่าวตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๒ และหลักเกณฑ์การใช้จ่ายเงินอุดหนุนราชการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุภาภรณ์ โรจนรุ่งทวี)
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย รักษาการในตำแหน่ง
ที่ปรึกษาด้านกฎหมายและระเบียบการคลัง
ปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง

กองกฎหมาย

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๓๒๐

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๒๕๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@cgd.go.th